

Käitumine tormi korral

Tormiga on elektrikatkestuste tekkeks suurem oht. Sestap on tark teha mõningaid ennetavaid toiminguid, et võimalik elektrikatkestus kergemini üle elada.

- Varuge küünlaid.
- Kontrollige aeg-ajalt taskulambi patareisid.
- Hankige endale patareidega raadio.
- Varuge joogivett.
- Katkestuse korral lülitage viivitamatult välja kõik elektriseadmed.
- Kontrollige üle oma tulekustuti.

Karda elektrit!

Elektrilöök nagu iga teinegi õnnetus ei hüüa tulles. Sestap on tark ohumärke tundma õppida.

Kevad mõjub nii väikestele kui ka suurtele inimestele täpselt ühtmoodi: kaunis looduses kipub ohutunne kaduma. Kui rohu sees siuglevat ussi osatakse veel peljata, siis liikumatult lebav elektrijuhe tundub olevat turvaline igapäevaese.

Ja hoidku veel selle eest, kui mõnel lapsel juhtub eriline tehnikahuvi olema! Lisaks elektrijuhtmetele peibutavad neid pealtnäha elutult seisvad alajaamad.

Märka ja selgita

Eelkõige peaks iga vastutustundlik vanem selgitama lapsele elektriohumärgi tähendust. See on ühene: niisuguse märgiga objektidele (alajaamadele, elektrikilpidele ja -mastidele jmt) ei tohi mitte mingil juhul läheneda, neid puudutada ega neisse siseneda. Sest see on eluohtlik!

Kindlasti on paljude majade hoovideski elektriohtlikke objekte. Kui laps läheb vanaema-vanaisa juurde maale, oleks mõistlik võtta üheskoos ette õpetlik jalutuskäik õues ja lähimbruses. Ja kui üheskoos või eraldi märgatakse, et mõne alajaama kilbiuks või aiavärv on lahti, tuleb sellest kohe teavitada Eesti Energia rikketelefonil 1343. Samal telefonil tuleks teavitada ka katkestest elektrijuhtmetest, puruks sõidetud kilpidest ning puudele langenud elektriliinidest.

Kui voolu all oleva elektrijuhtme üks ots on maha kukkunud, ei pea sellele isegi peale astuma, et viga saada. Elektrilöögi võivad nn sammupingest saada nii sammukaugusel olev inimene kui ka loom. Vähe sellest, maa-

ühenduse kohast tekivad kuni kaheksa meetri kaugusele ringikujulised pingevalad. Mida niiskem on pinnas, seda ohtlikum on juhtmele lähenemine.

Aidake ennast ja hättasattunut

Kui olete sattunud elektriahelasse, on sellest pääsemiseks kaks võimalust.

1. Tõstke üks jalg üles ja hüpake teisel jalal juhtmetest eemale.

2. Asetage jalalabad tihedalt kõrvuti ning hüpake juhtmetest eemale kõrvuti jalgadel.

Mõlemal juhul on tähtis säilitada tasakaal, sest kukkumine on ohtlik. Elektrilöögi tunnusteks on juhtmetesse kinnijäämine, lihasevalu, põletus, teadvusekadu kuni südame seiskumise ja hingamise lakkamiseni.

Vooluringi sattunule appitõttaja peab alati hoolitsema iseenda ohutuse eest. Niisked riided ja märg maapind juhivad hästi elektrit, abi saab kummikinnastest ja -jalatsitest. Ka kuiv puu, riie ja isegi ajaleht on keskmiste omadustega isolaatorid. Elektrijuhe püüdke ohvrilt eemaldada näiteks puukepi abil. Majapidamisvoolu puhul peab kindlasti esimese asjana elektri välja lülitama – eemaldama pistiku või keerama välja korgi.

Kannatanule tuleb igal juhul kutsuda kiirabi. Kuid abi tulekuni peaks väga halvasti seisundis inimese aitamiseks alustama elustamist.

Elektrilöök kahjustab põhiliselt südant. Kui pulss puudub, tuleb ohvri rinnalt riided avada ning anda rusikaga tugev löök pisut kõrgemale kohast, kus roided rindkerel kolmnurga moodustavad. Pärast kontrollige kannatanu

seisundit uuesti. Kui pulss puudub ja hingamine ei taastu, tuleb alustada kunstlikku hingamist. Seda jätkatakse kuni seisundi paranemiseni või kiirabi saabumiseni. Kui kannatanu on saanud tugeva põletuse, niisutage põletuskohta külma puhta veega.

Püüa õnnetust vältida

Kodusel majapidamises tuleks pidevalt jälgida, et kodumasinad ja elektrijuhtmed oleksid korras. Mõistlik on kasutada pealtsuletavaid kontaktkarpe.

Ka lapsi tuleb õpetada, et korraga ei tohi võtta kinni elektriseadmet ja metallesemest (metallvalamust, radiaatorist jms).

Äikese korral tuleks hoiduda kõrgetest kohtadest, puude ligidusest ning vee peal liikumisest. Autos on inimesed see-eest pikse eest kaitstud.

Süttinud elektrijuhtmeid ei kustutata iialgi veega – korrake seda lastele ikka ja jälle! Kui juhtmed on kuumad ja kärssavad, lülitage kohe elekter välja. Kõik pereliikmed peaksid teadma, kuidas seda tehakse.

Seejärel jälgige rikkekohta. Kui juhe pole süttinud, siis suure tõenäosusega see jahtub. Kuid igaks juhuks hoidke kustutit käepärast. Elektri võib tagasi lülitada alles pärast seda, kui elektrik on vea põhjuse välja selgitanud ja likvideerinud.

Elekter on meile küll igapäevane abimees, aga nii nagu inimestevahelistes suhetes, võib ühel päeval saada sõbrast kõige kurjem vaenlane.